

Dynamiczna teoria pływów

geodynamika 2015/2016

ostatnia aktualizacja
6 listopada 2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

ZIEMIA NIE JEST
SZTYWNA!

JEST ELASTYCZNA,
LEPKA, SPREŻYSTA...

Zmiana potencjału punktu

Początkowy potencjał w punkcie A

W_A

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

Zmiana potencjału punktu
Początkowy potencjał w punkcie A
Potencjał pływowy

W_A

V_P

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zmiana potencjału punktu

Początkowy potencjał w punkcie A

W_A

Potencjał pływowy

V_P

Potencjał deformacyjny

V_D

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zmiana potencjału punktu

Początkowy potencjał w punkcie A W_A

Potencjał pływowy V_P

Potencjał deformacyjny V_D

Wpływ przemieszczenia $-\frac{\partial W}{\partial R}dR$

$$W_A + V_P + V_D - \frac{\partial W_A}{\partial R}dR$$

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

$$\delta R = h \frac{V_P}{g}$$

$$W_D = k \cdot V_P$$

$$\delta n = l \frac{1}{g} \frac{\partial V_P}{\partial \varphi}$$

$$\delta e = l \frac{1}{g \cos \varphi} \frac{\partial V_P}{\partial \lambda}$$

h , k , l - wartości powierzchniowe

$$h = H(R) \quad \sim 0.6$$

$$k = K(R) \quad \sim 0.3$$

$$l = L(R) \quad \sim 0.1$$

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

$$W = W_A + V_P + V_D - \frac{\partial W_A}{\partial R} dR$$

$$W = W_A + V_P \cdot (1 + k - h)$$

$$\Delta W = \gamma \cdot V_P \sim 0.7 \cdot V_P$$

Zmiana przyspieszenia siły ciężkości

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

$$-\frac{\partial W}{\partial R} = W_A + V_P + V_D - \frac{\partial W_A}{\partial R} dR$$

$$-\frac{\partial W}{\partial R} = g + g_P \cdot \left(1 - \frac{3}{2}k + h\right)$$

$$\Delta g = \delta \cdot g_P \sim 1.16 \cdot g_P$$

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

Pływowa zmiana odchylenia pionu

- względem powierzchni Ziemi
- względem osi obrotu Ziemi

Zmiana odchylenia pionu względem Ziemi

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia sily
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

$$\vartheta_{N-S} = \frac{1}{Rg} \frac{\partial V_P}{\partial \varphi} (1 + k - h)$$

$$\vartheta_{N-S} = \gamma \cdot \vartheta_P \sim 0.7 \cdot \vartheta_P$$

Zmiana odchylenia pionu względem osi obrotu Ziemi

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia sily ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

$$\vartheta_{N-S} = \frac{1}{Rg} \frac{\partial V_P}{\partial \varphi} (1 + k - l)$$

$$\vartheta_{N-S} = \Lambda \cdot \vartheta_P \sim 1.1 \cdot \vartheta_P$$

Współczynniki pływowe

wykład
06.11.2015

grawimetryczny	δ	$1 - \frac{3}{2}k + h$	1.16
----------------	----------	------------------------	------

klinometryczny	γ	$1 + k - h$	0.7
----------------	----------	-------------	-----

	Λ	$1 + k - l$	1.1
--	-----------	-------------	-----

ekstensometryczne

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

stopień	rzęd	δ	h	k	l	γ
2	0	1.165	0.618	0.305	0.086	0.687
2	1	1.153	0.607	0.302	0.082	0.695
2	2	1.157	0.615	0.306	0.082	0.691
3		1.073	0.295	0.094	0.015	0.800
4		1.036	0.181	0.043	0.010	0.862

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

Maksymalne efekty geodezyjnych zjawisk pływowych

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły ciężkości

Współczynniki pływowe

Efekt		Maksymalny efekt	
		Księżyc	Słońce
Wysokość elipsoidalna	H^{el}	33 cm	15 cm
Wysokość ortometryczna (normalna)	$H^{o,n}$	36 cm	17 cm
Odstęp geoidy	N	70 cm	32 cm
Przyspieszenie siły ciężkości	g	191 μGal	88 μGal
Odległość pozioma	s	$8.0 \cdot 10^{-8} \cdot s$	$3.7 \cdot 10^{-8} \cdot s$
Odchylenie pionu	ϑ	0.023"	0.011"
Różnica wysokości	Δh	0.056 [mm/km]	0.026 [mm/km]

Instrumenty
Ciężarowe

Grawimetri

Wahadła poziome

Klinometri

Ekstensometri

Przykłady

Metoda

Najmniejszych Kwadratów

Zmiany przyspieszenia siły ciężkości

- Grawimetry
  - sprężynowe
  - nadprzewodnikowe

Zmiany odchylenia pionu

- Wahadła poziome
- Klinometry hydrostatyczne
- klinometry wahadłowe
- teleskopy, instrumenty przejściowe

Zmiany deformacyjne

- ekstensometry
- interferometry laserowe

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

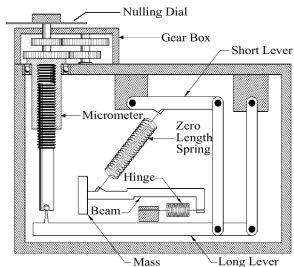
Grawimetry

Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

www.microglacoste.com

apuntos.rincondelvago.com

www.scintrexltd.com

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału

Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości

Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry

Wahadła poziome

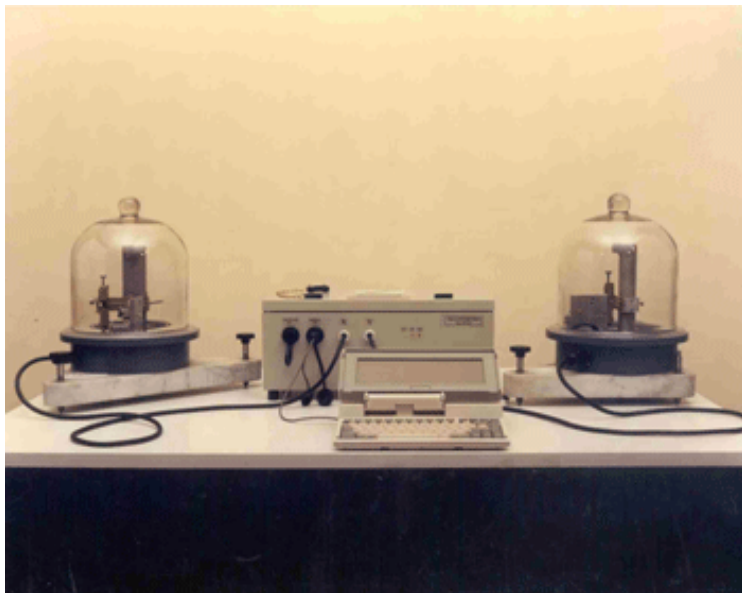
Klinometry

Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą

Najmniejszych Kwadratów

www.lngs.infn.it

Dynamiczna teoria pływów

- Zmiana potencjału
- Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
- Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

- Grawimetry
- Wahadła poziome
- Klinometry**
- Ekstensometry

Przykłady

- Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

www.cbk.waw.pl

Dynamiczna teoria pływów

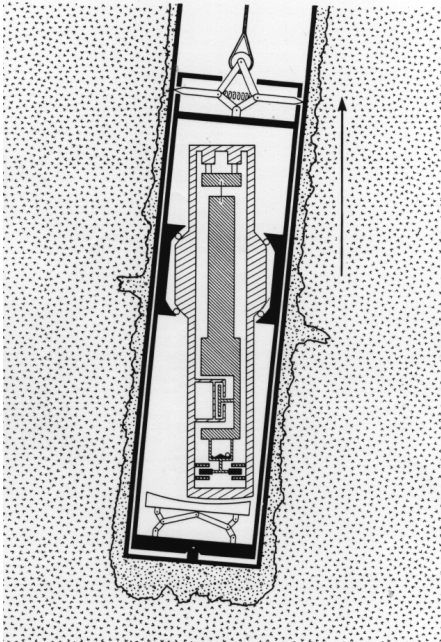
Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

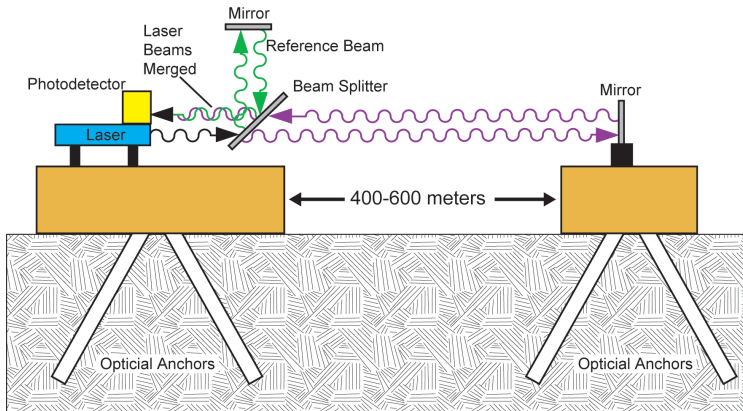
Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

www.earthscope.org

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

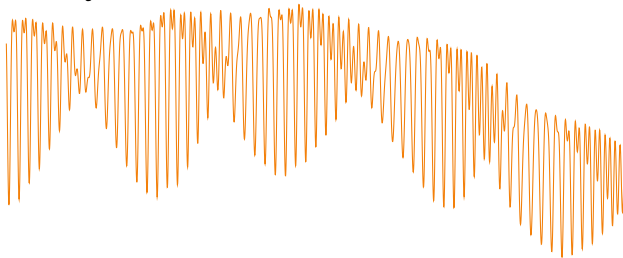

www.bfo.geophys.uni-stuttgart.de

Zadanie

wykład
06.11.2015

Rozwiązanie dla zestawu nr 0.

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

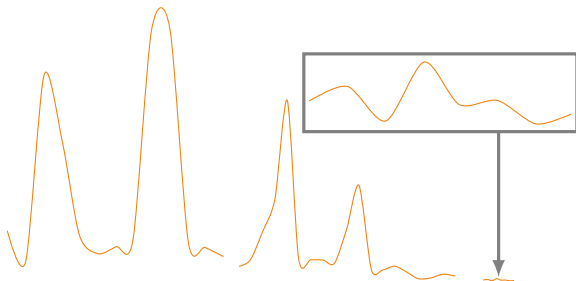
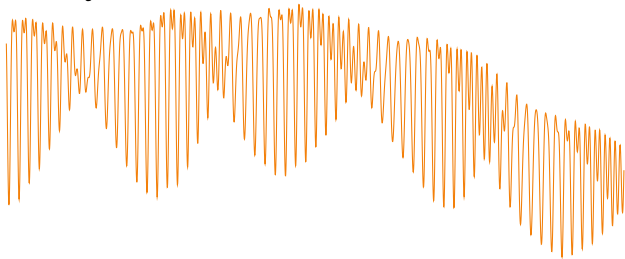
Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zadanie

wykład
06.11.2015

Rozwiązanie dla zestawu nr 0.

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

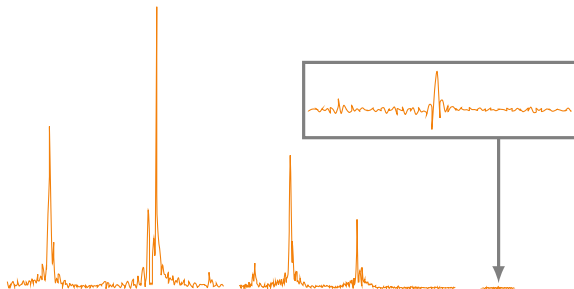
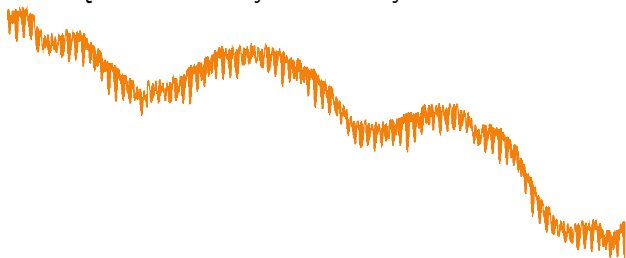
Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zadanie

wykład
06.11.2015

Rozwiązanie dla wszystkich danych.

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Równanie obserwacyjne,

$$v_t = \sum_{n=1}^n R_i \delta_i \cos(\Phi_{it} + \Delta\Phi_i) - P_t - D_t$$

Linearyzacja,

$$v_t = \sum_{n=1}^n R_i \cos \Phi_{it} \delta_i \cos \Delta\Phi_i - \sum_{n=1}^n R_i \sin \Phi_{it} \delta_i \sin \Delta\Phi_i - P_t - D_t$$

Rozwiązanie,

$$\delta, \Delta\Phi$$

Dynamiczna teoria
pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty
pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Równanie obserwacyjne,

$$v_t = \sum_{n=1}^n R_i \delta_i \cos(\Phi_{it} + \Delta\Phi_i) - P_t - D_t$$

Linearyzacja,

$$v_t = \sum_{n=1}^n R_i \cos \Phi_{it} \delta_i \cos \Delta\Phi_i - \sum_{n=1}^n R_i \sin \Phi_{it} \delta_i \sin \Delta\Phi_i - P_t - D_t$$

Rozwiązanie,

$$\delta(f), \quad \Delta\Phi(f)$$

Dynamiczna teoria
pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły
ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty
pomiarowe

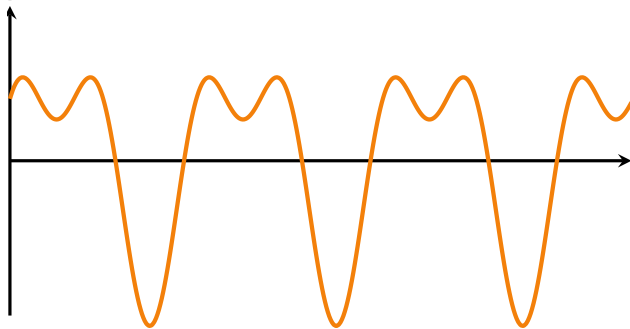
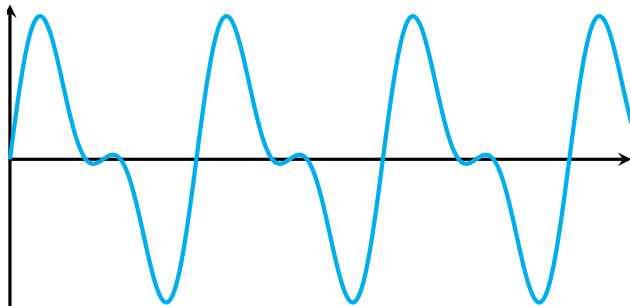
Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zadanie*

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

- Zmiana potencjału
- Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
- Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

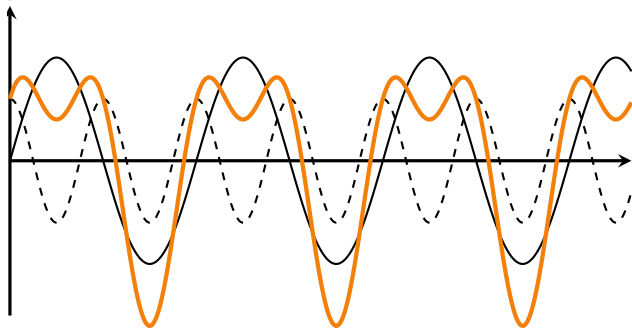
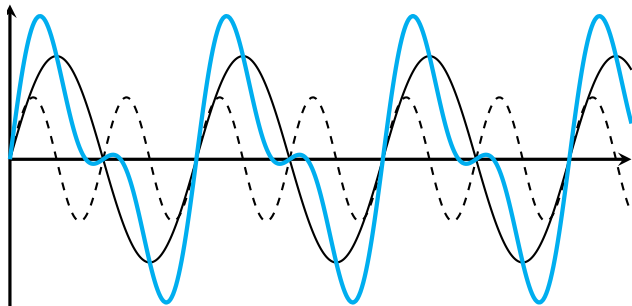
- Grawimetry
- Wahadła poziome
- Klinometry
- Ekstensometry

Przykłady

- Analiza Metodą Najmniejszych Kwadratów

Zadanie*

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

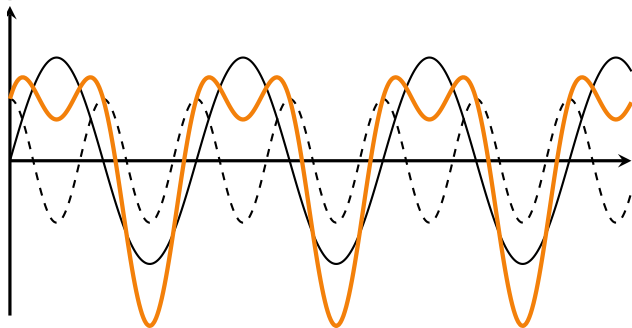
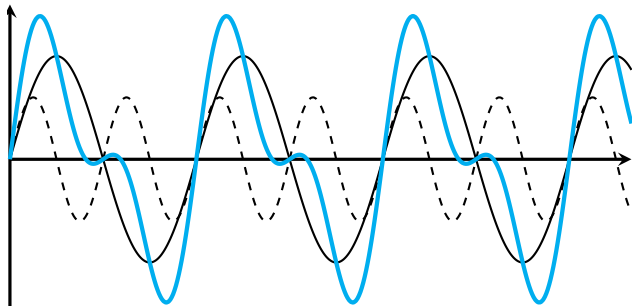
Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zadanie*

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

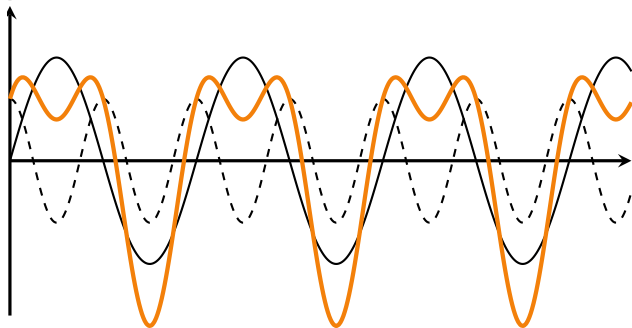
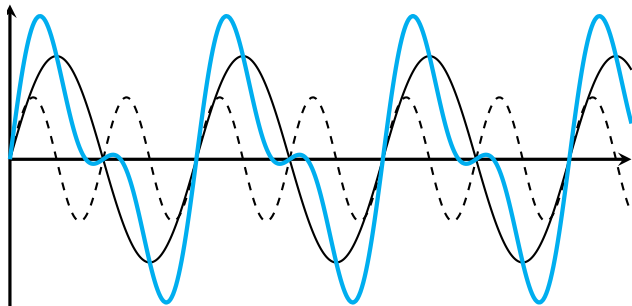
Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Zadanie*

wykład
06.11.2015

Dynamiczna teoria pływów

Zmiana potencjału
Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
Współczynniki pływowe

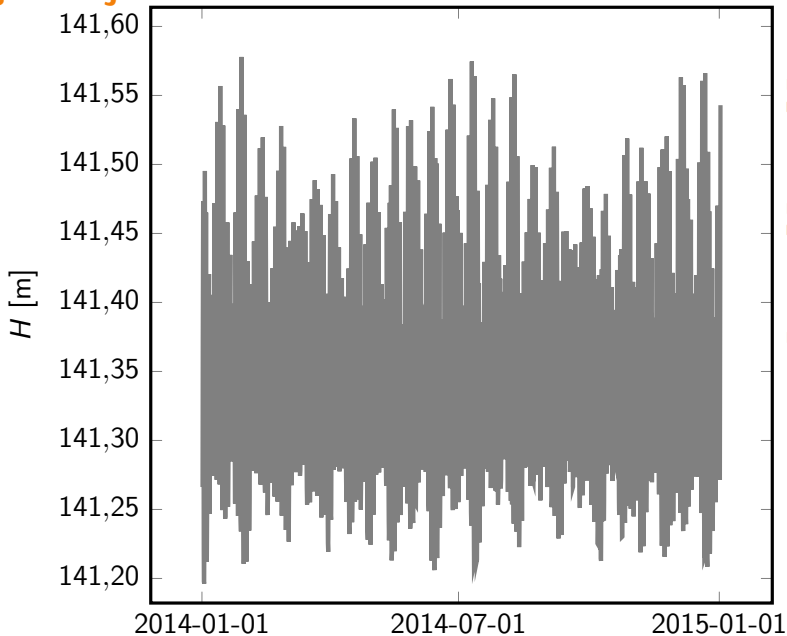
Instrumenty pomiarowe

Grawimetry
Wahadła poziome
Klinometry
Ekstensometry

Przykłady

Analiza Metodą
Najmniejszych Kwadratów

Dynamiczna teoria pływów

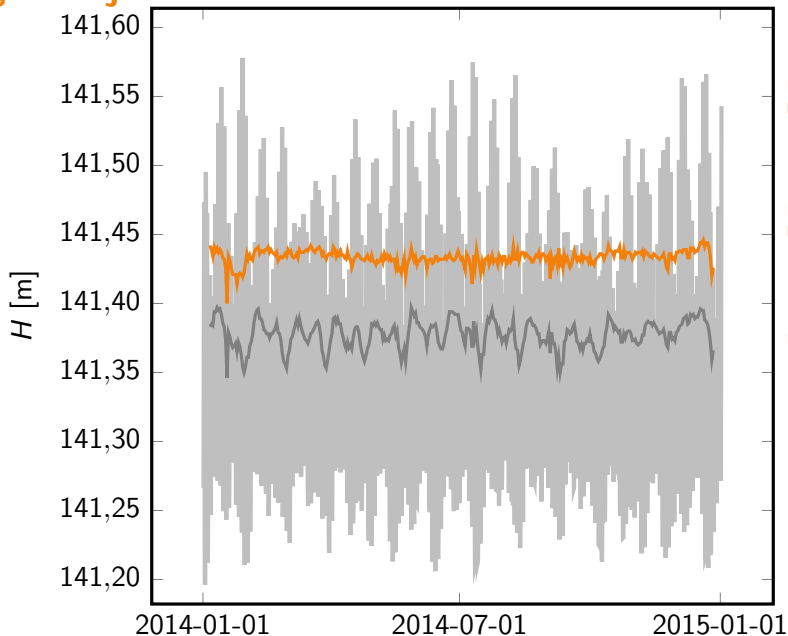
- Zmiana potencjału
- Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
- Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

- Grawimetry
- Wahadła poziome
- Klinometry
- Ekstensometry

Przykłady

- Analiza Metodą Najmniejszych Kwadratów

Dynamiczna teoria pływów

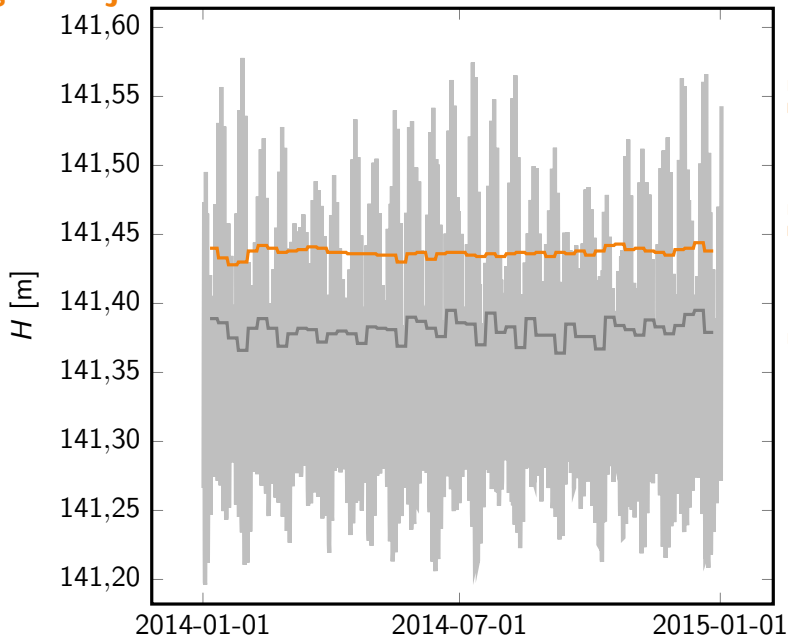
- Zmiana potencjału
- Zmiana przyspieszenia siły ciężkości
- Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

- Grawimetry
- Wahadła poziome
- Klinometry
- Ekstensometry

Przykłady

- Analiza Metodą Najmniejszych Kwadratów

Dynamiczna teoria pływów

- Zmiana potencjału
- Zmiana przyspieszenia sily ciężkości
- Współczynniki pływowe

Instrumenty pomiarowe

- Grawimetry
- Wahadła poziome
- Klinometry
- Ekstensometry

Przykłady

- Analiza Metodą Najmniejszych Kwadratów